

Exposició: **DE GAUDÍ A PICASSO**
IVAM Institut Valencià d'Art Modern
15 març - 27 juny 2010

Comissaris: **Tomàs Llorens i Boye Llorens**

Assessor: **Daniel Giralt- Miracle**

Patrocina :

El Modernisme constitueix sens dubte un dels aspectes més interessants de l'ampli procés de modernització que, durant el període d'entre-segles, va transformar profundament el panorama de l'art europeu i deixà una empremta decisiva sobre totes les formes d'expressió artística, des de la música a la pintura, des de les arts gràfiques i l'arquitectura a la poesia i el teatre.

De Gaudí a Picasso centra la mirada sobre l'art català, prestant especial atenció a l'obra de joventut de Picasso i Julio González, artistes que es formaren durant el Modernisme i arribaren a ocupar un lloc destacat en la història de la pintura i l'escultura del segle XX. Es fa una excepció, no obstant, amb Gaudí, la presència del qual és indispensable per a l'apreciació del Modernisme; per aquest motiu, l'exposició presta una atenció especial a Julio González i Joan González, i analitza temàtiques com ara Casas i Rusiñol, pintors de la vida moderna; El Simbolisme a Catalunya; El fenomen Gaudí; Mir i Anglada Camarasa; Nonell i el miserabilisme; Picasso i la comunitat catalana a París; la inflexió classicista i la fi del Modernisme.

Les 125 obres de l'exposició provenen de diversos museus, fundacions, entitats públiques i privades, i col·leccionistes privats, com el MNAC, Museu Picasso, Museu de Montserrat, Real Càtedra Gaudí de l'UPC; Fundació Caixa Catalunya; Junta Constructora del Temple de la Sagrada Família; Col·lecció Masaveu, Col·lecció Cau Ferrat de Sitges, Fundació Francisco Godia, Museo Reina Sofia, Col·lecció Thyssen-Bornemisza, El Prado, i l'IVAM, entre altres. El catàleg de l'exposició reproduïx les obres exposades i publica textos de Daniel Giralt-Miracle, Francesc Fontbona, Mercè Doñate, Marilyn McCully, Tomàs Llorens i Boye Llorens.

El modernisme català fou un episodi intens i breu de la història cultural: la seua vigència plena va cobrir uns vint anys, des de mitjans de la dècada de 1880 fins mitjans o finals de la primera dècada del segle XX. Fou un episodi intens que deixà una marca profunda en la memòria col·lectiva i quedà registrat a tots els relats de la història

cultural espanyola i catalana de l'era contemporània, sens dubte una de les raons troba en la seua associació amb el nom de dos creadors de fama universal, Gaudí i Picasso.

La importància de l'arquitectura i de les arts decoratives per a la imatge del modernisme és una conseqüència natural del caràcter de les transformacions econòmiques i socials de l'època en què es va produir. El desenvolupament urbà de Barcelona tingué un pes decisiu en la gènesi del moviment, va condicionar el seu marc sociocultural i aportà molts dels seus continguts. La societat catalana, que s'industrialitzà en la segona meitat del segle XIX, sobretot en l'època de la Restauració, fou una condició i un factor fonamental d'eixe procés pel paper creixent de la ciutat com a centre nacional i internacional de comerç i comunicacions, i per l'atracció que la ciutat exercia sobre una mà d'obra que afluia des de la resta d'Espanya i sense la qual el creixement industrial no haguera sigut possible.

Amb la segona generació, s'aborda en l'exposició la influència del corrent espiritualista en el desenvolupament del Modernisme. Associada en part a l'activitat del Cercle Artístic Sant Lluc, al qual va pertànyer Gaudí, aquesta tendència va renegar del progressisme materialista i el positivisme que va inspirar els inicis de la Belle Epoque i va servir-se dels recursos del simbolisme, què s'estenia des del nord d'Europa, per a forjar la imatge més distintiva del Modernisme.

La tercera i última etapa del modernisme va estar protagonitzada per artistes joves (Mir, Anglada, González, Sunyer, Nonell, Picasso...), una generació que va madurar, avançat el segle XX, adoptant unes posicions en què no s'aprecia ja cap rastre de l'entusiasme huitcentista per la vida moderna que havia marcat els inicis del moviment modernista. El modernisme podria abordar-se com l'expressió d'una crisi social que va marcar la vida social, no sols europea, sinó també, i de mode particular i amb trets diferenciadors, espanyola i catalana.

L'entusiasme modernista es va dissipar ràpidament a Barcelona al llarg de la primera dècada del segle XX. Aquest declivi presideix la trajectòria dels artistes de la segona generació modernista i marca les seues eventuais i futures aportacions a les avantguardes del segle XX. La gran figura emergent d'eixos anys és sens dubte Picasso. Al seu voltant es congreguen altres joves artistes com Hugué, Canals, Sunyer o els germans Joan i Julio González, residents tots ells a París, als qui als entorns artístics de la capital francesa es conegué com “la bande catalane”.

L'últim gran pintor modernista fou Nonell. Company de generació de Picasso i Julio González, la seua obra representa la manifestació més clara del miserabilisme, amb un llenguatge sintètic que es desplega de forma paral·lela al primer expressionisme europeu. Aquesta temàtica miserabilista s'estén entre altres artistes i té una importància fonamental per a l'època blava que contribuiria a inscriure Picasso a les avantguardes.

Al finalitzar la primera dècada del segle XX sorgí un canvi profund de sensibilitat, què s'orientava cap al classicisme i constituïa una ruptura clara amb el Modernisme. Aquest canvi suposà la substitució del Modernisme pel Noucentisme com a tendència dominant a la cultura catalana durant els primers anys de la segona dècada del segle XX.

Amb motiu de l'exposició l'IVAM ha organitzat el taller didàctic “De Gaudí a Picasso”, què tindrà lloc des del 15 de març fins el pròxim 27 de juny.